

Brusel 17. listopadu 2023
(OR. en)

Interinstitucionální spis:
2023/0405(NLE)

15620/23
ADD 1

EDUC 452
JEUN 267
SPORT 56
SOC 803
EMPL 577
COMPET 1138
RECH 515

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 719 final ANNEXES 1 to 2
Předmět:	PŘÍLOHY návrhu doporučení Rady „Evropa v pohybu“ – příležitosti vzdělávací mobility pro všechny

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 719 final ANNEXES 1 to 2.

Příloha: COM(2023) 719 final ANNEXES 1 to 2

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 8.11.2023
COM(2023) 719 final

ANNEXES 1 to 2

PŘÍLOHY

návrhu doporučení Rady

„Evropa v pohybu“ – příležitosti vzdělávací mobility pro všechny

{SWD(2023) 719 final} - {SWD(2023) 720 final}

PŘÍLOHA I

Politický rámec pro mobilitu učitelů

Sdělení Komise z roku 2020 o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025¹ uvádí, že Komise bude „spolupracovat s členskými státy a zúčastněnými stranami na politickém rámci pro zvýšení počtu a kvality mobility ve vzdělávání učitelů v Evropě na základě jejich skutečných potřeb v oblasti mobility“.

Usnesení o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030) obsahuje konkrétní opatření k řešení priority učitelů a školitelů. To zahrnuje také prozkoumání možnosti vytvoření politického rámce pro mobilitu učitelů.

Důvodem tohoto pověření je skutečnost, že učitelé čelí specifickým výzvám, které jsou rovněž analyzovány v pracovním dokumentu útvarů, jenž je připojen k tomuto návrhu.

Tento rámec nastiňuje soubor opatření, která je třeba provést na úrovni škol a na místní, regionální a systémové úrovni, aby byly překážky pro mobilitu učitelů zjištěné v členských státech EU odstraněny. Jeho ambicí je sloužit jako inspirace pro zúčastněné strany, které chtějí vypracovat vlastní strategie pro mobilitu učitelů v souladu se svými systémy. Doplnuje a dále rozšiřuje opatření uvedená v závěrech Rady o posílení mobility učitelů a školitelů během počátečního a dalšího vzdělávání a odborné přípravy a o zhodnocení mobility učitelů ve školách a komunitách. Závěry Rady zdůrazňují pozitivní dopad vzdělávací mobility v zahraničí na profesní rozvoj učitelů i na vzdělávací systémy a zároveň identifikují její překážky. Tato příloha se zabývá potřebou tyto překážky překonat, aby se mobilita učitelů stala standardní cestou jak v počátečním vzdělávání učitelů, tak během jejich dalšího profesního rozvoje.

Základní myšlenkou je, že vzdělávací mobilita učitelů by měla být nezbytnou součástí počátečního vzdělávání a profesního rozvoje učitelů, může zvýšit atraktivitu této profese a je základním kamenem dalšího rozvoje škol a systémů vzdělávání a odborné přípravy na cestě k Evropskému prostoru vzdělávání.

Komise bude členským státům pomáhat, zejména prostřednictvím výměny osvědčených postupů a vzájemného učení, při zavádění nezbytných opatření uvedených v tomto dokumentu; bude vycházet z osvědčených postupů vyvinutých v rámci programu Erasmus+, jako jsou pedagogické akademie Erasmus+, jejichž cílem je nabídnout podporu učitelům na začátku jejich kariéry a podpořit jejich profesní rozvoj.

Zúčastněné strany na úrovni škol a na regionální, místní a systémové úrovni mohou výše uvedených obecných cílů dosáhnout:

1. ZAČLENĚNÍM MOBILITY DO POČÁTEČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ A DALŠÍHO PROFESNÍHO ROZVOJE UČITELŮ

- a) Počáteční vzdělávání
- začleněním inkluzivní a genderově vyvážené mobility do počátečního vzdělávání učitelů jakožto vysoce doporučené součásti svých studijních programů,

---

¹ [COM\(2020\) 625 final](#).

- uznáním vzdělávací mobility jako nedílné součásti počátečního vzdělávání učitelů, a to zejména uznáním výuky v zahraničí jako rovnocenné odborné přípravě v rámci školy ve vnitrostátní instituci vzdělávání a odborné přípravy,
- vyčleněním časových intervalů („mobilitních oken“) v akademickém roce jakéhokoli počátečního vzdělávání učitelů, aby se studenti učitelství mohli snadno účastnit období mobility, aniž by to ovlivnilo jejich studium,
- zařazením modulů věnovaných získávání dovedností potřebných pro realizaci období vzdělávací mobility v zahraničí (např. jazykové dovednosti, mezikulturní mediace, digitální dovednosti) do studijních programů počátečního vzdělávání učitelů;

b) Průběžný profesní rozvoj

- formálním odměňováním učitelů, kteří absolvují zahraniční mobilitu, a uznáváním jejich výsledků jako legitimní a hodnotné součásti jejich profesní činnosti,
- určením a zakotvením mobilitních oken během školního roku, v nichž je vhodné a snadné vysílat a přijímat učitele a budoucí učitele a v nichž je v případě potřeby zajištěna jejich náhrada,
- uzavíráním dvoustranných dohod na vnitrostátní, případně regionální úrovni, které by poskytl řešení zejména pro uznávání a srovnatelnost získaných dovedností (např. prostřednictvím společného rámce kvality a díky využití standardizované terminologie dovedností dostupné na evropské úrovni),
- podporou škol vhodnými zdroji a pružnými postupy v případech, kdy je třeba dočasně nahradit učitele účastnící se mobility.

2. ZLEPŠENÍM SPOLUPRÁCE NA MÍSTNÍ ÚROVNI PROSTŘEDNICTVÍM ROZVOJE A PROVÁDĚNÍ STRATEGICKÉHO PŘÍSTUPU K MOBILITĚ UČITELŮ:

a) Začlenění mobility učitelů do celkového rozvoje škol

- vybízením tvůrců politik, vedoucích pracovníků škol, učitelů pedagogických škol a příslušných zúčastněných stran, aby stanovili, jakým způsobem lze vzdělávací mobilitu, včetně mobility učitelů – bez ohledu na jejich pedagogickou odbornost a pohlaví – začlenit do strategie rozvoje škol,
- definováním krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých cílů vzdělávací mobility, které se stanou součástí celkové strategie rozvoje školy, včetně vysílání a přijímání učitelů (včetně učitelů v rámci odborné přípravy a dalších pracovníků školy) a projektů spolupráce se zahraničními organizacemi (včetně spolupráce online),
- postupným naplňováním těchto cílů na základě strategie, počínaje využíváním digitálních nástrojů a platforem, dvoustrannou spoluprací a spoluprací s přeshraničními regiony,
- podporou spolupráce mezi školami ve stejné oblasti nebo regionu s cílem řešit nahrazení učitelů, kteří se účastní programů vzdělávací mobility,
- využitím místního systému organizací zabývajících se vzděláváním a odbornou přípravou k nalezení partnerů v zahraničí,
- vytvořením sítí zúčastněných institucí mezi členskými státy s cílem vybudovat systém mobility učitelů na základě registrů místních, regionálních a vnitrostátních vzdělávacích orgánů, školských konsorcií, komunity eTwinning a dalších stávajících sítí,

- podporou mobility učitelů tím, že budou zlepšovány jejich jazykové kompetence, rozšíří se inovativní metody výuky a studia jazyků a do výuky se zavede mnohojazyčnost;

b) Přidělení potřebných zdrojů

- vyčleněním specializovaných pracovníků (koordinátorů mobility) pro přípravu a realizaci projektů a činností mobility, včetně mentorování mobilních učitelů, podpory hostitelských a vysílajících institucí a řešení logistických a administrativních postupů, jako je ubytování, zdanění příjmů a sociální zabezpečení na nejvhodnější úrovni (školy, místní orgány pro vzdělávání a odbornou přípravu),
- sdružováním zdrojů na úrovni místních orgánů pro vzdělávání a odbornou přípravu s cílem zvládnout administrativní zátěž spojenou s přípravou a řízením projektů mobility, zejména s cílem umožnit školám s nejomezenějšími prostředky účastnit se aktivit vzdělávací mobility,
- zlepšením kapacity institucí vzdělávání a odborné přípravy, aby mohly hostit a využívat mobility praktikujících i budoucích učitelů a školitelů, a to s plným využitím spolupráce s pedagogickými akademiemi Erasmus+,
- oceněním a odměněním práce zaměstnanců, kteří umožňují mobilitu na místě,
- podporou škol aktivních v projektech mobility pomocí poskytování dalších zdrojů,
- podporou synergií s dalšími místními, vnitrostátními a unijními fondy, zejména s Evropským sociálním fondem plus a Evropským fondem pro regionální rozvoj, vedle programu Erasmus+.

3. PROPAGACÍ VÝHOD VZDĚLÁVACÍ MOBILITY A JEJÍ PODPOROU PROSTŘEDNICTVÍM NEZBYTNÉHO ŠKOLENÍ

- zvyšováním povědomí rozhodovacích orgánů na všech úrovních vzdělávacího systému (zejména vedoucích pracovníků škol a dalších manažerů na místní a regionální úrovni) o přínosech přeshraniční vzdělávací mobility pro pracovníky ve vzdělávání a jejich dopadu na rozvoj organizací, včetně pomoci žákům při osvojování si cizích jazyků,
- poskytováním školení vedoucím pracovníkům škol (včetně stínování na pracovišti (job shadowing) v zahraničí) v oblasti rozvoje škol podporovaného vzdělávací mobilitou v zahraničí,
- vytvářením pobídek a oceňováním práce vedoucích pracovníků škol, kteří zapojují své školy a zaměstnance do projektů mobility,
- oceněním a podporou pozitivních dopadů těchto zkušeností na učitele, žáky a rozvoj škol a školního vzdělávání na místní, regionální a celostátní úrovni.

PŘÍLOHA II

Politický rámec pro mobilitu učňů

Od roku 2010 je učňovská příprava² ústředním prvkem evropských politik odborného vzdělávání a přípravy, jak zmiňuje poprvé komuniké z Brugg a poté v roce 2020 prohlášení z Osnabrücku a doporučení Rady o odborném vzdělávání a přípravě. Konkrétní politické priority se od té doby vyvíjely a nyní je jejich součástí i požadavek, aby se přeshraniční mobilita za účelem vzdělávání stala realitou i pro učně. Mobilita učňů přináší jasné výhody mladým lidem, pokud jde o odbornou přípravu a zaměstnatelnost, podnikům, jejichž pracovní síla tak získává nové dovednosti, a také společnosti jako celku. Dovednosti a kompetence, které přeshraniční mobilita může nabídnout (např. mezikulturní dovednosti, organizační dovednosti, jazykové a jiné přenositelné dovednosti nebo specifické dovednosti v technické oblasti, které nejsou k dispozici ve vysílajícím podniku/instituci), se nelze naučit doma. Přesto mají učni kvůli řadě specifických překážek, jako je složitost právních povinností souvisejících s administrativním statutem učňů, jejich nízký věk, různé vnitrostátní programy učňovské přípravy a učební osnovy a riziko ztráty produktivity, kterému čelí zaměstnavatelé, omezený přístup ke zkušenostem se vzdělávací mobilitou. Tato příloha navrhuje zavést strategický rámec na vnitrostátní úrovni, který by usnadnil mobilitu učňů na úrovni systému, jednotlivců a podniků. Vychází z ustanovení doporučení Rady o Evropském rámci pro kvalitní a efektivní učňovskou přípravu.

Členským státům se doporučuje zavést rámec na podporu mobility učňů v odborném vzdělávání a přípravě založený na následujících zásadách:

1. SYSTÉMOVÉ POŽADAVKY NA USNADNĚNÍ MOBILITY UČŇŮ

- a) Začlenění mobility učňů jako součásti vnitrostátní strategie internacionalizace vzdělávání a odborné přípravy a odvětvových (hospodářských) strategií – to může zahrnovat postupný přístup, který staví na krátkodobé mobilitě, mobilitě v přeshraničních regionech nebo vybraných odvětvích nebo podporuje krátkodobé kolektivní nebo rotační programy mobility.
- b) Podpora internacionalizace na základě know-how center excellence odborného vzdělávání, která propojují referenční poskytovatele odborného vzdělávání a přípravy v členských státech, podporují spolupráci, a to i se širokou škálou zúčastněných stran, a usilují o rozvoj vysoce kvalitních učebních osnov a kvalifikací zaměřených na potřeby v oblasti dovedností v jednotlivých odvětvích a společenské výzvy. Centra excellence odborného vzdělávání se zabývají souborem činností, který zahrnuje začlenění mobility účastníků vzdělávání do učebních plánů a zlepšení kvality a možností mobility účastníků vzdělávání v zahraničí. Působí jako hnací síla excellence a inovací a podporují proaktivní roli odborného vzdělávání a přípravy v místním a regionálním hospodářském rozvoji.

---

² Podle [doporučení Rady 2018/C ze dne 15. března 2018 o Evropském rámci pro kvalitní a efektivní učňovskou přípravu \(europa.eu\)](#) se učňovskou přípravou rozumí formální systémy odborného vzdělávání a přípravy, které:

- a) kombinují výuku v institucích vzdělávání nebo odborné přípravy s praktickou výukou podstatného rozsahu prováděnou v podnicích a na jiných pracovištích;
- b) vedou ke kvalifikacím uznávaným na vnitrostátní úrovni;
- c) jsou založeny na dohodě vymezující práva a povinnosti učně, zaměstnavatele a případně instituce odborného vzdělávání a přípravy a
- d) jsou založeny na tom, že učni je za podíl na vykonané pracovní činnosti poskytována mzda nebo jiná náhrada.

- c) Vyčlenění specializovaných pracovníků (ambasadorů, kontaktních míst, koordinátorů mobility) na místní a vnitrostátní úrovni, kteří budou zvyšovat povědomí o mobilitě učňů a usnadňovat ji, pokud jde o různé vnitrostátní a regionální programy, a poskytovat podporu při přípravě a provádění projektů a činností mobility, včetně mentorování učňů, podpory hostitelských a vysílajících institucí a řešení logistických a administrativních postupů.
- d) Podpora systému mobility v rámci učňovské přípravy, mimo jiné vytvořením nových nebo posílením stávajících sítí mezi zaměstnavateli, poskytovateli odborného vzdělávání a přípravy, veřejnými službami zaměstnanosti a sociálními partnery, s využitím stávajících iniciativ, jako je Evropská aliance pro učňovskou přípravu.
- e) Existence opatření v rámci studijních plánů usnadňujících mobilitu učňů, aniž by bylo ohroženo dokončení jejich studia, a uznávání výsledků učení získaných v zahraničí (například zařazením speciálního modulu mobility do studijních plánů nebo zavedením distančního vzdělávání, pokud je to nutné a možné).
- f) Zajištění snadného přístupu k informacím o právních a správních požadavcích na mobilitu v učňovské přípravě, které se týkají náhrad a právního postavení mobilních učňů.
- g) V příslušných případech a v souladu se směrnicí 2016/801 snížení administrativní zátěže v procesu podávání žádostí a urychlení procesů udělování víz a povolení k pobytu pro přijíždějící učně, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí.
- h) Podpora dvoustranných dohod o mobilitě učňů s ostatními členskými státy a třetími zeměmi (případně regiony) s cílem odstranit přetrvávající překážky a zajistit uznávání a srovnatelnost získaných dovedností (např. prostřednictvím společného rámce kvality, který se zaměří na specifické vnitrostátní problémy spojené s mobilitou učňů a systémy učňovské přípravy v obou zemích).
- i) Zapojení sociálních partnerů do všech fází přípravy, provádění a následných opatření v rámci strategií a programů mobility učňů.

2. PODPORA PRO UČNĚ

- a) Zavádění mobility inkluzivním způsobem, poskytování specifické podpory osobám se zdravotním postižením a osobám s omezenými příležitostmi.
- b) Doplnění grantů programu Erasmus+ o další finanční prostředky na pokrytí nákladů na mobilitu učňů.
- c) Podpora pedagogických opatření a nástrojů na podporu mobility učňů, například prostřednictvím distančního vzdělávání, aby se tak překonaly rozdíly v duální struktuře učení a odborné přípravy.
- d) Poskytování větší podpory a osvěty učňům, včetně podpory jazykové přípravy (vypracování specifických jazykových výukových materiálů pro určitá povolání v jazyce hostitelské země).
- e) Vypracování doprovodných opatření pro učně vyjíždějící do zahraničí, např. vytvořením systému mentorů/poradců pro přípravnou fázi, nabídkou virtuální mobility v přípravné fázi (jako doplněk fyzické mobility) a v zahraničí nebo podporou učňů po návratu, když se znovu začleňují do svého pracovního prostředí a využívají nově získané dovednosti.

- f) Propagace příležitostí pro učně ve školách odborného vzdělávání a přípravy, včetně příležitostí v rámci programu Erasmus+ a programů mezinárodní mobility, prostřednictvím specializované sítě poradců a sociálních médií.
- g) Propagace příležitostí pro učně nabízených na internetovém portálu EURES s cílem pomoci mobilním účastníkům vzdělávání při jejich přechodu na trh práce.

3. PODPORA PRO PODNIKY

- a) Poskytování finančních pobídek zaměstnavatelům jako kompenzace za dobu, kdy jsou učni v zahraničí, a také učňům, aby se vrátili ke svému vysílajícímu zaměstnavateli (např. bonus při ukončení programu, dotace na mzdu, pokud jsou zaměstnání po ukončení studia).
- b) Poskytování cílené pomoci zaměstnavatelům, zejména malým a středním podnikům, například podporou vytváření zprostředkovatelských sítí mezi přijímajícími a vysílajícími zeměmi, nejlépe na odvětvovém základě, s cílem pomoci podnikům s organizačními otázkami a právními požadavky.
- c) Podpora přeshraniční spolupráce mezi veřejnými službami zaměstnanosti a zaměstnavateli prozkoumáváním opatření nabízejících možnosti odborné přípravy v zahraničí pro učně v odvětvích, která jsou ovlivněna souběžnou transformací; podpora přeshraniční spolupráce mezi veřejnými službami zaměstnanosti a sdruženími zaměstnavatelů s cílem řešit prostřednictvím programů učňovské přípravy nedostatky dovedností v ekologických a digitálních profesích; zvážení přeshraničních regionálních partnerství mezi veřejnými službami zaměstnanosti jakožto výchozího bodu.
- d) Propagace příležitostí v rámci programu Erasmus+ a Evropské aliance pro učňovskou přípravu mezi podniky a zdůrazňování výhod přijímání a vysílání učňů v rámci mobility.